

MMM:n lausunto HE fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta
(<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=b52bcb1c-de1c-4fd2-b8d4-aa61990d3507>) DL 28.6.2024

Yleiset huomiot koskien HE luonnosta

Päästökauppadirektiivin soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavan kansallisesti maa- ja metsätalouden polttoaineisiin sekä vapaa-ajan vesiliikenteen ja yleisen päästökaupan ulkopuolisen lentoliikenteen polttoaineisiin. Kansallisesti soveltamisalaa laajennettaisiin, koska päästökauppadirektiivin mukainen soveltamisala ei nykyisellä polttoaineenjakeulla ole mahdollista toteuttaa ilman merkittäviä ja kustannustehottomia muutoksia polttoaineiden jakeluun.

MMM katsoo, että hallituksen esityksen soveltamisalan linjaus on toimenpanon kannalta toimivin. Hallitusohjelman mukaisesti maa- ja metsätalouden elinkeinon harjoittamisen mahdollisuuksia ja kilpailukykyä ei tulisi heikentää ja ammattikalastajien toimintaedellytyksiä pitäisi jopa parantaa, joten MMM kannattaa hyvitysten käyttöönottoa. MMM osallistuu HE:n ja asiakokonaisuuden valmisteluun yhdessä TEM:n kanssa.

Lausuntokierroksen alettua tietomme ovat täsmentyneet maa- ja metsätalouskoneiden muun urakoinnin suhteen: teiden talvikunnossapitoon voidaan käyttää maataloustraktoreita, mutta metsätalouden koneita ei toimijoiden mukaan teiden talvikunnossapitoon käytetä.

Päästökaupan vaikutuksia arvioitaessa ei ole voitu täysin arvioida päästökustannuspainetta, joka kohdistuu metsäteollisuuteen useaa kautta. Metsäteollisuuden kilpailukykyvaikutuksia punnittaessa on huomioitava kuljetuskustannuksiin tulevat vaikutukset sekä merenkulun päästökaupasta ja jakelijoiden päästökaupasta että yli 95% biomassaa käyttävien laitosten sulkemisesta pois fossiilisesta päästökaupasta.

Säännelty yhteisö

Palaute ehdotetusta säännellyn yhteisön määritelmästä ja velvoitteiden siirrosta sopimuksella sekä sääntelyn kohdetta koskevista vaikutuksista:

Ei lausuttavaa.

Soveltamisalan kansallisen laajennuksen piiriin kuuluvat sektorit

Maa-, metsä- ja kalatalous: Miten ja kenelle mahdolliset hyvitykset tulisi toteuttaa erityisesti maa-, metsä- ja kalatalouden toimialoilla?

Hyvitysjärjestelmää suunniteltaessa tulisi tarkastella kokonaisuutena sitä, ovatko nykyisten palautusjärjestelmien reunaehdot ja esimerkiksi palautusten alarajat oikeita ja voiko niitä soveltaa sellaisenaan tulevaan hyvitysjärjestelmään. Hyvitys olisi joissain tapauksissa mahdollista toteuttaa energiaverotuksen prosessien yhteydessä. Kuten luonnoksessa todetaan, huomioon tulee ottaa energiaverodirektiivi ja valtiotukisääntely sekä hallinnollinen toteutettavuus ja järjestelmän kustannustehokkuus.

Hyvityksien vuosittaisen tason määrittäminen eli päästökaupan loppukäyttäjälle aiheuttamien lisäkustannuksen arviointi tulisi tehdä keskitetysti kaikille hyvitystä saaville aloille. Tämä tehtävä voisi kuulua sopivalle taholle ministeriöiden alaisessa hallinnossa, esimerkiksi Energiavirastolle. Hyvitysten maksuun käytettävä järjestelmä voisi olla joko sama kaikilla hyvitysten piirissä olevilla aloilla tai vaihtoehtoisesti kullekin alalle sopivin ja kustannustehokkain järjestelmä. Uusien järjestelmien tuomien

lisäkustannusten osalta tulisi selvittää, voitaisiinko niiden kattamiseen käyttää osaa päästökaupan tuotoista.

MMM:n hallinnon alan sektoreiden osalta olemme alustavasti selvittäneet mahdollisuuksia hyvitysjärjestelmän perustaksi. Maatalouden osalta järkevintä olisi käyttää pohjana jo olemassa olevaa energiaverojen palautusjärjestelmää, joka on osoittautunut toimivaksi ja tehokkaaksi. Metsätaloudelle yksi vaihtoehto olisi selvittää voidaanko maatalouden energiaveron palautusjärjestelmää laajentaa maatalouden lisäksi metsätalouteen tai lisätä metsätalouden käyttämään polttoöljyyn perustuva palautusjärjestelmä osaksi valmisteilla olevaa kuljetusyrittäjien ammattidiesel-palautusjärjestelmää. Kalataloudessa päästömaksujen hyvitykset koskisivat vesiviljelyä ja kaupallista kalastusta. Tällä hetkellä vesiviljely kuuluu maatalouden energiaveron palautusjärjestelmään. Tämän vuoksi vesiviljelytoimialalle kohdentuvien päästökaupamaksujen hyvitykset olisi luontevinta toteuttaa tästä järjestelmästä vastaavalla tavalla kuin maataloudessa.

Kalastusalusten polttoaineet ovat verottomia siltä osin, kuin niitä käytetään kaupalliseen kalastukseen (polttoaineverolaki 9 § 4 kohta). Isot yli 15 m kalastusalukset voivat hankkia polttoaineen suoraan valmisteverottomana ja nämä alukset olisivat hallituksen esityksen mukaan vapautettu myös päästökaupamaksusta. Pienet alle 15 m kalastusalukset saavat nykyisin valmistusvero-osuuden palautuksena vuosittain. Kalastusalusten osalta toimivin ratkaisu olisi laajentaa polttoaineen valmisteveron palautusjärjestelmää kattamaan myös päästömaksujen hyvityksen.

Liikennesektorin toimijat: Mitä vaikutuksia soveltamisalarajauksella on toimintaanne?

Ei lausuttavaa.

Liikennesektorin toimijat: Miten mahdolliset hyvitykset niille yritysmuotoisille toimijoille, joiden käyttämä polttoaine tulee soveltamisalan piiriin, voisi toteuttaa?

Ei lausuttavaa.